

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGETES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4 .

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az idegenek.

Minden község csak örülhet ha minél nagyobb az idegen forgalma s e tekintetben Petrozsénynek nem lehet panasza, mert alig van község melyben az idegenek hullámlása oly nagy volna mint itt. Egyesek, kisebb nagyobb csoportok látogatnak ide szorakozásból, tanulási vágyból de legtöbbször munkakeresés céljából.

A kik tanulni vágnak azoknak nem csak természeti kincseink hanem iparvállalataink üzeme, bérrendezése bő anyagot nyújtanak; de a szorakozni vágyók a természet szépségein kívül semmit sem találnak, sőt az ezekhez való férhetés is nagyon meg van nehezítve. Régibb időkben sokat tett a Siebenbürgische Karpatenverein helybeli fiokja, utakat készített s menházat épített a Páringra törekvők kényelmére s azt fel is szerelte. Közlebbi időben végzett munkálkodásáról mit sem tudunk. Az „Erdélyi Kárpát Egyesület”-nek is alakult itt egy fiokja számos taggal, de az alakuló gyűléssel be is végezte működését.

Nem tudjuk kinek lelkén szárad ez a nagymérvű hanyagság, de most a tavasz beálltával, egyik vagy másik egyesületnek meg kellene mozdulnia, hogy vidékünket, mely Swájcz bármely részével összehasonlítva is nagyon szépnek mondható — a turistáknak hozzáférhetővé tegye s feltárja mindazon szépségeket, melyeknek látásáért nagy messzeségből még külföldről is felkeresik hegyeinket. Vendéglőinknek is nagyobb tisztaságra pontos kiszolgálásra s az árak mérsékeltébb felállítására kellene törekedniök.

Hogy évenként hány idegen fordul meg Petrozsényben arról számot adni csak megközelítőleg sem lehet, mert a vendéglősök kötelesek ugyan nemcsak a külföldieket bejelenteni a községi előjáróságnak 48 óra alatt, de ezen kívül az idegenekről rendes nyilvántartási könyvet is vezetni, ezt azonban egy vendéglős sem teszi pedig száz korona büntetéssel volnának sújthatók s mivel községünkbe munkakeresés céljából is sok idegen jön, szükségesnek látjuk köz tudomásra hozni, hogy a belügyminiszter megújította ezen rendeletét:

„Magán lakást adók, kik házukba udvarukba kertjükbe, nappali vagy éjjeli szállásra díjért vagy díjtalanul idegeneket csak 24 órára is befogadnak vagy azoknak lakást adnak. Gyárak ipartelepek, iparvállalatok tulajdonosai, illetve főnökei, továbbá iparosok, vállalkozók, munkaadók és szolgálatadók az alkalmazott idegen munkások, felügyelők, segédek, tanoncok és szolgálatiltoleg.”

„Tan és nevelő intézetek, kórházak, kolostorok, általában minden köz- és magánintézetek, igazgatói, vagy előjárói, minden idegenre nézve, kik a felügyeletők alatt álló intézetbe fölvetetnek, avagy szállásra díjért vagy díjtalanul csak 24 órára is befogadtatnak”. Az előjárósághoz 48 óra alatt jelentést tenni elmulasztják, közbiztonság elleni kihágást követnek el; mely kihágásnak elbírálására nézve, az 1879 évi L. t. ez. 72. és 73 §§-ban megállapított büntetések szabotnak ki, vagyis 50 koronáig terjedhető pénzbüntetés, vagy annak megfelelő elzárás.

Azért nehogy a lakosok egyik vagy másikat oly büntetés érje melyet elkerülhettek volna jó lesz a fenközlöket nem csak tudomásul venni, de többi polgártársaikkal is jó akaratulag közölni.

Egy fontos lépés.

(Folyt. a jkvól.)

Az ipartestületi titkár által bemutatott zárszámadás és költségvetés átvizsgálásánál sajnos bár, de azt tapasztalja, ami az olvasókör anyagi helyzetéről elmondott, illetve meggyőződés szerzetett.

Kevés a tag-létszám, az évi csekély 4 korona tagsági-díjat pedig az érdekelt iparosok — némelyek nem pontosan, mások egyáltalán nem fizetik. Ennek okát keresve, kutatva, kénytelenül is azon következtetésre kell jutni, hogy az iparos osztály saját lét- és életezélja érdekében létesített, fenntartott ipartestületet a nem pártolás és a harmonikus együtt működés hiányában — létezésében és fenállásában megingatta. Ha e feltevés és irányzat igaz lenne, amit bár hinni akar: hogy nem úgy van, — a tagdíjak nem fizetése, az összműködés, az önbecsülés hiánya a széthúzásnak egyéb oka tehát miben keresendő? Nem hiszi, hogy a mindig hangoztatott szegénység lenne a kérdésnek főoka.

Ismeri a helybeli és az ezen terület keretében tartozó vidéki iparosok anyagi helyzetét, tudja azt, hogy azok mindegyikének — kiből a szorgalom tehetséggel párosulva van — kellő takarékoság mellett, tiszteséges keresettel bír, ennek következtében módjában lenne az érdekében létesített ipartestületet a tőle telhető anyagi és szellemi támogatásban részesíteni.

Több és számos iparost — kiből meg van a józan, takarékos élet, szorgalom párosulva a tehetséggel — ő is részesít a vezetése alatt álló bányatársulatnál munkában és így keresetben s kijelentheti, hogy ezután és a jövőben is folytonos gondoskodása az, hogy a helyi iparos és kereskedő munkás szorgalma által, fáradsága

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A szerenád.

Nagy kocsirobogás verte fel a szép pázsittal szegélyezett országutat. A két szép mén prüszkölve állt meg a kastély kapuja előtt és a benne ülő könnyed ugrással lent termett s gyalog folytatta útját a parkon át a kastélyba, mialatt folyton azon gondolkodott:

„Vajon gondol e még reám?” Pedig nem is soká voltam oda, különben egy pár hónap könnyen átváltoztatja a női szívet, pedig, hogy a lelkemre beszélt, mielőtt elmentem:

„Te Pista, nem valami heves katonaszerelem a tied?”

En nem szoltam csak magamba gondoltam:

„Az enyém változatlan marad, de a női szív, ah, az nagyon hamar lobban, de hamar ki is alszik.”

Igy bucsutunk el, de milyen lesz a találkozás. E közben a kastélyba ért felszaladt a lépcsőkön, hogy más ruhát váltson az uti ruha helyett és azonnal távozott, de ismét a parkon át ment, mert azon kastély melybe ő sietett, szomszéd volt az övével!

Nagyon hosszúnak tetszett az út, talán még hosszabbnak, mint az a pár hónap, a meddig távol volt.

Midőn a kastély elé ért, meggyorsítá lépteit. A lépcsőházban kérdezte a portást, hogy itthon vannak-e? A portás igenlő válaszára felment az első emeleti lakosztályba, melyben Tóvári György nagybirtokos és ennek családja lakott.

Az előszobába érve, hangos kacajt és vidám ne-

vetést hallott, utána néhány zongoraakkordot hegedű-kísérettel és mindjárt tudta, hogy társaság van együtt. Az inas kérésére, hogy kit jelentsen be, átadta névjegyet, mit az ezüst tálcán bevitt és átadta a ház asszonyának. Tóváryné rögtön odament leányához, a 18 éves bájos Ellához, ki a zongora mellett ülve, néhány fiatalembertől körülveve játszott azon akkordokat, melyeket az előszobában hallott Csermői István, ki akkor végleg hazatért tanulmányutjáról s mint kész tanár akarta megkérni Ellát, kihez már rég vonzalmat érzett.

A szárnys ajtó feltárult és az inas beboesátotta. Először a ház asszonyát üdvözölte s azután Ella felé fordította szép barna fejét.

A leány közönyösen fogadta, csak úgy mint régi ismerőst, nem véve észre az ifjú kérdő pilantását és feszült várakozását, a mellette álló fiatal embereknek bemutatta és pajzán nevetéssel az egyiket, mint vőlegényt mutatta be, névszerint dr. Pataki.

Csermői megrendült e szívtelenségre, magas alakja csaknem összeroskadni látszott, de azért többé nem mutatta érzelmeit, gratulált és belevegült a társalgásba, a mi ugyan nem folyt úgy, a hogy ő akarta volna, folyton azon gondolkodott, hogyan fogja magát megboszulni ezért a szívtékért.

Ő volt az első, aki megbontotta a társaságot, hazament, belevetette magát karos székébe és kereste a fonal végét, de nem találta.

Nemsokára hazajövele után készülődtek a megyebálra, ő is azért jött előbb haza, hogy részt vegyen benne és nagy reményekkel nézett a bál elébe de most szétfoszlott minden, csak azt remélte még, hogy megboszulja magát.

Nem mutatott ugyan semmi haragot, semmi bánatot a leány előtt, de azért kérdőre akarta vonni hűtlensége miatt, csak azt nem tudta milyen formában. Alig várta azt a napot, mely ki volt tűzbe a bál idejére. De ez sem vártott soká magára mert már oly közel volt, hogy még gondolkozni sem ért rá.

A kitűzött nap reggelén nagy eleganciával öltözött fel, különös gondot fordított magára és öltözködésére és alig várta az est beállt, hogy a bálterembe léphessen.

De Ella sem volt virágos jókedvben azóta, hogy Csermőivel találkozott. Már gyermekkoruk óta ismerték egymást, mindig együtt voltak és úgy megszerették egymást, hogy örök hűséget fogadtak és mielőtt az ifjú elment, szerenáddal lepte meg a leányt, ki azt szívesen fogadta, jele a felcsavart, gyenge lámpafény.

Most is ott áll az ablakmélyedésben és arra az édes nótájára gondol, a mit az ő Pistája huzatott:

„Esküdjötél s megígérted,
Hogy örök lesz hűséged”. . . . stb.

Mögötte állt vőlegénye s nem tudta elképzelni, hol is kalandoznak most Ella gondolatai. Hirtelen átkarolta menyasszonyát, ki összerendezte ez érintésre, el is felejtette, hogy nem egyedül van. Nyájasan beszélt vőlegényével és már el is felelte azt a barna ifjút, aki folyton ő róla gondolkodik.

A bál napján Ella elegáns, halványkék toiletben lépett vőlegénye karján a bálterembe. Valakit keresett szemével, kit meg is talált, Csermői sietett üdvözölni Tóváriakat, de azután ott hagyta őket, nem akarta Ellát — mint másnak a menyasszonyát — mu-

jutalmát elnyerhesse, élvezhesse; csak hogy az itteni iparosok, kereskedők mindegyike tartsa szem előtt azt az igazmondást: „Ember segits magadon a józan élet, becsület, szorgalom és tudással, akkor Isten s mások is segítenek és továbbá élj, de vissza ne élj a bizalommal!”

Héjas József ipartestületi titkár, a testület nevében nagyságos Andreics János urnak hálás köszönetet mondott, a tett kijelentésekért és kéri, hogy a jövőben is legyen, maradjon az ipartestület és annak tagjai iránt oly igaz jóindulattal a melyet az ipartestület tapasztalt számtalanszor beigazolt tényekkel.

Annait és azt kénytelen ő is beismerni, hogy a szorgalmas, tehetősebb, jobban képzett iparos, mert jobban boldogul, mint a gyengébb, ezért némi egyenlenség van az iparosság között. Ez a jelenség mutatkozik a kereskedők között is. A szegényebb, gyengébb résznek az anyagi helyzete nem irigylendő, ámde nagyon csekély a Zsilvölgyben lakó azon iparosok száma, akinek az évi tagjárulékot fizetni módjában nem állana. Csak akarat — az egyetértésre vezető ténykedés óhajtható. Ez évre az előregedett szegény iparosok hátraléka törlésre lesz hozva, igaz bár, a testületi pénztárnak hátrányára, ámde ezt tenni kellett.

Ha pedig a munkabíró, dolgozni szerető, az ipartestületnek tagjai közé tartozó iparos munkabírását kifejteni akarja s fogja és nem fog egy sem a munka és szorgalommal hadilábon állani, tudását az ipartestületben jó irányban kihasználni rendelkezésre bocsátja és testvéries összműködésben az ipartestület előjáróságát önzetlenül támogatni akarja és fogja — lehetetlennek képzei, hogy az ipartestület hivatásos cselekvés, hasznos munkát teljesítésével ne boldoguljon.

Jöllehet vannak még a kisebb kézműiparosokat érintő oly dolgok, melyek ha törvényhozás, vagy a magas kormány által más irányban oldatnának meg, ezek helyzete javulást nyerne, de mert az ipartestület hatáskörén belül meg nem oldható, tehát a részletek felsorolásába nem bocsátkozik.

Azt azonban sajnosan bár, de kötelességszerűen felemlíti, hogy a helybeli kereskedők is idegenkedéssel viseltetnek az ipartestületi intézmény iránt, azért nagyrésze annak nem tagja. Óhajtható lenne, hogy a kereskedők is tömegesen lépjenek be tagként az ipartestületbe. Mert akkor, a mikor a kereskedő tanoncok kiképzetésével az ipartestület bizonyos részben foglalkozik, tehetsége szerint a kereskedőtanoncz — oktatást elősegíti — a kereskedők érdekében jár el.

Most engedtessek neki elmondani ez alkalommal az ipartestületnek óhaját és kérését.

1. Habár a „jogi személy” nevezetesen a részvénytársaságok, így a helybeli bányatársulat.

2. Nagyságos Andreics János bányaiigazgató ur mint diszelnöke az ipartestületnek — becses személyével,

3. a bányatársulat által fentartott műhelyekben működő, illetve asztalos, bádigos, lakatos, vasöntő, kőmives, ács, bognár és kovács iparágakat külön-külön egy egy megbízottal képviselve, a testületbe a tagsági díjakkal fizetésével, az évi 4 korona tagsági díj fizetésnek önkéntes elvállalással, a belépést elhatározni, a 3 /- alatt elsorolt, valamint a társulat kötelekében állót műhelyvezetőknél is utasításul adni a belépés kötelezettségét.

4. A bányatársulat kötelekében álló iparos-tanonczok az ipartestületnél irattassanak be és ott szabadditassanak fel.

5. A dévai kerületi betegsegélyző pénztári díjak szedésével az ipartestület bizassék meg, miből az ipartestületi pénztár havi 60—80 korona jövedelemhez jutna.

Ha tehát ez irányban a kezdeményező lépéseket az ipartestület megteszi, annak idejében kéri fogja a nagyságos bányaiigazgató ur hathatos pártolását és támogatását, hogy ezen jogos kérése az ipartestületnek illetékes helyen, mivel a kérés engedélyezésének útjában mi sem áll, csupán a tényezők jóakarattól függ, — engedélyeztessék.

Andreics János bányaiigazgató ur az ipartestületi titkár előterjesztésére kijelenti, hogy ő egyénisége és személyével mai naptól az ipartestület tagja kíván lenni, kéri az elnökséget, hogy őt a rendes tagok sorába felvegye.

Ami az ipartestületnek az ezen jkönyv 1., 2., 3 és 4. pontja alatt felvett s kifejtett kívánságát illeti, ez irányban forduljon hozzá az ipartestületi előjáróság írásos előterjesztéssel — a kérelmet megfontolás tárgyává teszi és elhatározását írásban fogja az ipartestülettel közölni. Az 5 pont alatt felvett a dévai betegsegélyző pénztári díjakkal az ipartestület által leendő beszédét, illetőleg kijelentheti már most, hogy amint az ipartestület ez irányban illetékes helyen a kérvényezést szabályszerűen megteszi, őt erről értesíti, a kérelem meghallgatása és teljesítése végett az illetékes fórumnál a szükséges lépéseket — fáradságot nem kímélve — örömmel meg fogja tenni.

Most pedig szóló áttér egy igen fontos kérdésnek megbeszélése és megvitatására:

Az iparos és kereskedő-tanonczok tanulási ideje, oktatása és kiképzésére, mert mai nap csak a kellő

értelmi és erkölcsi színvonalon álló szakképzett iparos és kereskedő állhatja meg helyét és haladhat; élhet meg a fejlődő gyáripár mellett.

A fősúlyt a kereskedő és iparosok szakképzésére, vallásos és erkölcsi nevelésére kell fektetni. Ennek hiánya, vagy ki nem elégitó mértéke, mely az iparosok nagy részénél, kisebb részben a kereskedőknél is sajnosan tapasztalható — képezi a bajok kuforrását. Mit tanuljon a tanoncz, vagy segéd az oly iparos és kereskedőnél, ki maga is alig bír annyi szakképzettséggel, mint a mennyit egy jóra való tanoncztól is megkívánhatunk?

Az iparos- és kereskedő-tanonczok kiképzetése céljából tehát itt Petrozsényben kívánatos és mulhatlanul szükséges, hogy az iskolai órák, a tanerő, a tananyag az iparágakhoz viszonyítva szaporítottassék, továbbá hogy az iparos- és kereskedőtanonczok oktatása, kiképzetése, úgy a tanulási ideje felett a közvetett és közvetlen felügyelet hathatósabb módon kifejtessék.

Az iparos- és kereskedőtanonczok eddigi oktatásával foglalkozó tanerők meghagyása és felhasználásával szükségét látja, hogy új erőként egy-két szaktanár alkalmaztassék. Ha ezen feltétlenül szükséges iparos- és kereskedőtanonczok szakszerű kiképzetésére vonatkozó törekvésem céltudatosan elősegítették, egyrésztől az ipartestület és a helyi kereskedők, másrésztől a tanoncziskolát fentartó Petrozsény község, a tanügyi és iparostanoncziskolai bizottság által és a magas kormány támogatását nagyobb összegű állami segély eszközzésével elnyerhetjük, miután a társulatok hozzájárulása is remélhető, akkor ha ma és holnap nem, de rövid időn belül látni és örömmel fogjuk tapasztalni, hogy a mi iparos- és kereskedőtanonczaink az alapos előképzés után önállóságra lépve hivatásuk öntudatától át lesznek hatva, mint hasznos honpolgárok és a testületi életre előkészítve és kiképezve folytathatják életcéljaikat. Nem kontár, hanem tanult, vallásos, erkölcsös és szakképzett kereskedő és iparosokat nevelünk.

Ámde ezen kérdésnél a helybeli kereskedőknek, nemcsak a rokonszenyes kijelentését, hanem a nemes cél eléréséhez ügybuzgó áldozatkészséges támogatásukat szabad legyen reményleni, egyfelől a tanoncziskolának magasabb fokra leendő emelésénél, de másfelől a kereskedők, akik az ipartestületnek nem kötelezett tagjai és a belépésre nem kötelezhetők — mégis mindannyiuk az iparostestületbe belépni is az évi 4 korona tagsági-díjat fizetni — ez irányban és áldozatkészségüknek kifejezést adva, ne idegenkedjenek.

Végre ha ezen hasznos célú nemes irányu törekvés ezen iskolai év alatt megvalósítható nem lenne is, de ezen kérdésben az ipartestületnek a maga hatáskörében az előkészületeket rövidtest meg kell tennie vagyis az iparos- és kereskedőtanonczok fejlesztésére vonatkozólag a kötelező szervezeti szabályrendelet elkészíteni, Petrozsény község képviselőt mint fentartó községet az áldozatkész hozzájárulásra, a szervezeti szabályrendelet elfogadása s jóváhagyására, valamint ez által a magasabb államigazgatás összegű kiegészítését kérelmezni a kellő időben el ne mulassza.

Marek Mór olvasóköri elnök az értekezletben tanácskozás alá bocsátja azon indítványát, hogy tekintettel arra, miszerint a fiú, leánygyermeknek ha a 12 évet elérték, egy része a fiuknak, mert testileg fejletlenek — más része, hogy mondjuk, mert vagy iparos lenni nem akar, vagy helyet nem kap — naponként tetlenkeve ácsorog az utcán, őt meg nem illető helyen, ekkor és ott szívják be magukba a sok rosznak csiráját, kértessék fel a bányaiigazgató gondoskodásai közé felvenni, így foglalkozni és kivitelben elősegíteni, előkészíteni egy kézügyességi szakiskolának felállítását, egy szaktanerő alkalmazásával.

Fa- és kőanyag van elég, ezáltal a serdülő fiúk és leányok részére megteremthető egy oly foglalkozási kör és szakma, amely nemcsak időtöltő, foglalkozást, de a kézügyesség által hasznos — kereső foglalkozást biztosítana sokaknak.

Bányaiigazgató ur a kézügyességi szakiskola létesítésének szükségét átlátja, azért a maga részéről nemcsak az eszmét mint ilyent, hanem a kivitelben annak létesítését pártolni és támogatni ígérkezik.

Ugyanazért az értekezlet helyeslésével fog találkozni, ha felkéri indítványozó Marek Mór urat egy konkrét indítvány készítésére a kézügyességi szakiskola létesítésére és felállítására vonatkozólag. A konkrét javaslatnak elkészültével és hozzá beérkezésével a község tanácsa és képviselőtőlől örömmel fogja megtenni a létesítésére vonatkozó kezdeményezőlépéseket.

lattanai, hanem nagyban kezdett udvarolni Kohári Erzsikének, a szolgabíró szép leányának, ki azt szívesen fogadta és a „második négyest” is vele tánczolta, a mi nem kis feltűnést keltett.

Ella két ruhájával és aranyzóke hajával úgy nézett ki, mint egy angyal, de ezt most nem látta Csermői, ő csak kiesztelt tervére gondolt.

Ellán is észrevehető nyugtalanság vett erőt, mit völégénye Csermőinek tulajdonított és a szünóra alatt ezt meg is mondta menyasszonyának és felkérte a hazamenetelre, mibe Ella szülei is beleegyeztek.

Éjfél után két óra lehetett, midőn kocsijuk a kastély előtt megállott és bucsút véve völégényétől, szobájába tért nem ment ki fejből Csermői előzékenysége, de sejtette, hogy ezt csak azért teszi, hogy eltitkolja szerelmét s midőn erről meggyőződött, lefeküdt, de még el sem aludt zene ütő meg fülét. Reszketve ült fel ágyában és hallotta ismét azt az édes dalt, melyet Pista elutazása előtt huzatott:

„Esküdtél s megígérted,
Hogy örök lesz büséged,
Megesikoltál, s e csók után,
Mindent hittem én néked.”

Ella büszke volt rá, hogy Csermői őt még sem feledi el, de a lámpát nem hogy felcsavarta volna, de még egy gyufát sem gyújtott annak jeléül, hogy elfogadja. Erre számított is Csermői, ez volt a kiesztelt terv és rászolt a cigány: „Ezt huzzátok!” — „Sajó kutyam, jaj de mélyen alszol!” . . . stb.

A végén pedig még hozzá is énekelte:

„Máskor vakkantottál egyet vagy kettőt,
Mikor láttad jönni a hű szeretőt.”

Ellában forrt a méreg s rögtön a párbajra gondolt, hogy kihívhatja völégényével ezért a vakmerőséggért. Alig várta a reggelt, azonnal írt egy levélkét, melyben őt magához kérette.

Dr. Pataki nem tudta elgondolni, hogy ily korán minek hivatja menyasszonya, rögtön odament és mikor a történeteket hallotta, hazament, segédekül két jó barátját kérte fel, átadta névjegyét és elküldte őket Csermőihez, ki mindjárt megnevezte segédeit és a párbajt másnap reggelre tűzték ki. Pisztolypárbajban állapodtak meg, huszont lépés távolságban.

Már korán reggel a közeli erdő tisztásán szemben állott a két fél. Csermői nyugodtan vette át pisztolyát és várt, míg a jelt megadták, Patakin azonban nyugtalan félelem vett erőt, mintha előre tudta volna a párbaj kimenetelét. Végre megadták a jelt, egyszerre löttek és Pataki vértől borítva terült el a fűben. Az orvosok egyike hozzásietett, de csak a halált constátálhatta. Midőn Csermői ezt látta, nyugodtan távozott.

Ella az erkélyen várta a hirt, de nem gondolta, hogy az oly szomorú legyen s midőn meghallotta, elájult és anyja sietett segítségére. Midőn fölésmélt, kérdezte meg anyja, hogy mi lelta, mire azt válaszolta:

„Völégényem nincs többé az élők közt, én sem akarok tovább élni.”

Anyjának azután elmesélte a történeteket, ki megremülve nézett az éppen akkor belépő inasra, ki egy levélkét ezen szavakkal nyújtott át:

„Dr. Pataki ur barátja küldi.”

Tóváriné felbontotta a levélkét, mely egy részvénytárgyat volt. Rögtön írt egy másikat s átadta a várokozó inasnak, melyben kérteti, hogy a hullát az ő kastélyába szállítsák.

Másnap Tóváriéknál temetés volt, Csermői tanár pedig eljegyezte Kohári Erzsikét.

Nemsokára az esküvő is megtörtént és a fiatal pár a közeli városba ment lakni, hol a nagytehetségű tanár egyik középiskolánál állást nyert.

Tóvári Ella a temetés után főlvetette magát egy zárdába, hol elvesztett szerelméért a hitben keresett vigaszt.

S. J.

Miután Andreics János bányagazgató urnak a ki-fejezett és kijelentett hasznos és buzgó törekvés és gondolkodásáért hálás köszönet szavaztatik az értekezlet részéről már most teljes tisztelettel felkérjük úgy akkor, a mikor a kereskedő és iparostanonez iskola fejlesztése érdekében Petrozseny község tek. képviselőtestülete és előljárósági tanácsánál a kérelmet előterjeszteni, ismer-tetni kell az ügynek érdemében, a célnak elérésére s kivitelében kegyeskedjék mint most, úgy akkor, vala-mint továbbra is ügybuzgó elővezető harezosa lenni.

A mai értekezlet tárgya, — minthogy kimerítet-tett — a felvett jegyzőkönyvet hitelesíteni és aláírni nagyságos Andreics János bányagazgató ur értekezleti elnök és Varjassy István jkőnyvezető felkértek és megbíztattak.

A jkv. felolvasás után lezáratott és aláíratott.

K. m. f.

Varjassy István s. k.

Andreics János s. k.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kereskedelmi** miniszterre a király Láng La-jost nevezte ki.

— **Hunyadvármegye főispánjává** Baresay Kálmán országos képviselőt nevezték ki; a dévai választó ke-rületben új választás lesz; a választók többsége Réthi Lajos kir. tanfelügyelőt lépteti föl.

— **A petrozsenyi gymnasium** püspöki biztosává Gróf Majláth Gusztáv Erdélyi püspök kinevezte Gróf Toldalagi Samu petrozsenyi plebánost.

— **Esküvő.** Bányaí Mariska és Divok Béla május hó 29-én d. u. 3 órákor esküsznek egymásnak örök hűséget a r. kath. templomban.

— **Ezredévi emléknep.** — Az iskolai gondnoksá-gok részére kiadott utasítás 38 §-ában foglaltak alapján is a petrozsenyi járás összes intézeteiben f. évi május hó 2-án ezredévi emlékünnepeket rendeztek. Petrozseny-ben a gymnasiumban, az állami iskolában, a zárdában, a társulati iskolában, Lupényben pedig az állami isko-lában 8—9-ig hazafias beszédekkel, szavalatokkal és énekekkel méltatták a nap jelentőségét 9 órákor pedig tanáraik és tanítók vezetése mellett a növendékek résztvettek a hálaadó istenítiszteleteken.

— **Áldozó csüörtökön** az ágostai evangélikusok templomában délelőtt 1/10 órákor Bárdi Ernő kör lel-kész mond egyházbeszédet. Ugyancsak e napon Lu-pényben d. e. 9 órákor, Vulkánban pedig 11 órákor Pelger Mihály helybeli ev. lelkész tart istenítiszteletet.

— **Kerületi a tűz** Petrozsenyt. Csak kevés volt a hiba hogy május hó elseje, a veres zászlósok napja, nem volt vészit hozó nap Petrozsenyre nézve A fő-utczán és a Malea részben is leaktart szállani a veres kakas. Delután 1/25 órákor a Berger-féle sörház fedele gyult meg egy darabka helyen egy kiesett szikrából, de rögtön ott termett Kraktusz tűzoltó, valamint Gross Hermann egy targonca feeskendővel s elejét vették minden bajnak.

Öt órákor a Györke Péter-féle ház fedélzete gyult ki; itt is sikerült a tüzet elfojtani habár nehezebben, mert egy jókora darab a fedélzetből lángban volt. Tudva, hogy a tűzoltóság május 1-től gyakorlatait meg-kezdte (ideje már) nem tudjuk eléggé figyelmébe aján-lani az egyesületnek a feeskendő gyorszerelést.

— **A vármegye területén működő összes férfi ta-nító urakhoz.** A vallás és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága folyó hó 21-ikén kelt 24.878 sz. ren-deletével közhírré teszi, hogy néptanítók -számára to-vább képző tanfolyamokat rendeztet a folyó év nya-rán a budapesti I-ső kerületi és a kolozsvári áll. ta-nítóképző intézetekben. — A tanfolyam célja, hogy paedagogiai tanulmányok elméletében és tanítási gya-korlatok által valamint a magyar irodalom, történet, földrajz és a természettan köréből tartandó sorozatos előadások révén idő folytán elhalványult ismereteiket felfrissítsék. Mindkét tanfolyamra főlévetik 50—50 ta-nító, 40—40 az államiak közül hivatalból, 10—10 bár-mely népiskoláknál működő önként jelentkezők közül. Mindnyájan teljes ellátást nyernek az illető képző in-tézet internatusában. Az államiak ellátási és uti költségeit az állam fedezi. Az önként jelentkezők Buda-pesten 30, Kolozsvárt 28 koronát fizetnek ellátásukért a tanfolyam egész tartamára. Az államiakat hivatalból kell kijelölőnöm. Nehogy azonban olyanokat ajánljak, a kiknek viszonyai nem engednek meg ez évben a részt vevést, fölkérem, hogy május 10 ig írja meg ne-kem, a ki ohajt felvétetni. Az önként jelentkezők nyujt-

sák be folyamodásaikat ugyancsak május 10-ig. Csa-tolják első foku hatóságok bizonyítványát alkalmazá-sukról és életkorukról. Megjegyzí miniszter ur, hogy jövőben a tanfolyamok számát emelni ohajtja, akkor rendeztet illet tanítónók számára is. Déván, 1902. áp-rilis 25. Réthy Lajos, kir. tanfelügyelő.

— **Botrány Vulkánban.** Zsily-Vajdej-Vulkán közsé-gében valami Miligram Henrich nevű egyéniség hatósági engedéllyel kávémerést nyitott. Ez ellen nem is volt senkinek kifogása, de az ellen igen is van, hogy ká-vémérését, mely a község közepén, a közlekedési fő-úton s hozzá négy hivatal és több család ember lakása közelében van átalakította bordélyházzá. Hogy ilyenre és ilyen helyre Miligram ur rendelkeznek külön enge-déllyel nem tétellezzük fel s ha mégis úgy volna, akkor ez az illetékes hatóság félrevezetésével történhetett s bizonyára nem is sokáig marad birtokában.

— **Sorozás eredménye:** A 335 hadköteles közül besoroztatott 50; 1 önkénytes. 76 távol volt. A 131 i-degen közül besoroztatott 30; tehát összesen: 80.

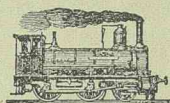
— **Petrozseny községben** 1902. év április végéig született 134; meghalt 84; házasság kötöttetett 31.

— **Vizbefulladás.** Demeter Éva alsó barbatnyi la-kosnő, ki ugyanodavaló Popa Tenásziéval más-fél év óta vad házasságban élt április hó 26-án este vacsora után egy dézsá vizet akart hozni a Maderspach-féle fűrészfűzvezetékéből. Merítés közben a tavaszi hóolva-dástól nagyon megdagadt sebesen folyó víz a dézsát magával ragadta, miközben a nő elvesztette az egyen-súlyt, beleset a mély vízvezetékbe; a keresésére indult férj és szomszédok egy óra múlva halva találták a fűrészfű-felfogójánál megakadva.

— **Igaz barátság.** Tíz év után a minap találkozott először két jó barát a Terez-köruton. A viziontlátásnak mindketten nagyon megörültek. Miután a váratlan talál-kozás a Török A. és Tsa ismert bankháza előtt történt, ezt a sors utánzásának tekintették s közösen egy sors-jegyet vásároltak Török bankházában. Az idő csak ha-ladt, a sorsjegyet azonban nem húzták ki. A játszók egyike elvesztette titelmét és midőn fizetni kellett volna, bejelentette barátjának, hogy ő nem játszik tovább. Rövid gondolkozás után a másik elhatározta, hogy ő maga fizeti az egész sorsjegyet, azonban ugyanezen al-kalommal felszolitotta barátját, hogy egy meg nem ne-vezhető jótékony célhoz járuljon hozzá 12 koronával. — Ezen kérelmet a régi jó barát készséggel teljesítette. Nyolcz nap múlva a sorsjegy tulajdonosa örömmel je-lenti, hogy „számunk nagy nyereeményt nyert!” „A mai sorsjegyünk?” — kérdi a jó barát meglepetve — hi-szen én már nem játszom!” — „De igenis, kedves ba-rátom, mert a jótékony célra átadott pénz sorsjegyünk megújítására fordítottam. Ugyanis nagy ostobaságnak tartottam, hogy elhagyjuk a játékot éppen a fölhúzás előtt!” — Így kellene minden játékosnak gondolkozní. Mert ritkán fordulhat elő olyan eset, hogy egyik barát titokban megújítsa a másik barát sorsjegyét.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

VASUTI MENETREND.

1902. május 1-től.

Petrozsenyből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁰, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰, s Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u. 3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10³³, (Dévaig) reggel 5⁰⁸*, reg. 6⁰⁵, d. u. 1⁰⁰* s Budapestre érkezik: reggel 5, 6¹⁰, d. u. 1¹⁰*, este 7²⁰, este 9³⁵.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6¹⁵, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10²⁸

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁰, este 7³⁶.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹³, (Gyula-Fehérvárig) este 9²⁴, este 10²⁵* reggel 5⁴⁶, d. e. 11¹¹.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. u. 2⁰⁵*, este 8⁰², éjjel 12⁴³ (Kocsárdig), reg-gel 3³⁸*, reggel 9⁴⁵ és reggel 3³³ közvetlen vo-nat Aradon át Budapestre.

Petrozsenyből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴ d. e. 10²⁶, d. u. 4¹².

Lupényből indul Petrosény felé:

este 7¹⁵, reggel 7⁰⁰, d. u. 3²¹ s Petro-sénybe érkezik este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁴¹

Piskiről indul Petrosény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰

Petrosénybe érkezik d. e. 10⁰⁶, d. u. 3³⁸, este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

HIRDETÉSEK:

17396.—1902. szám.

VII.

Ajánlati hirdetmény.

A dévai m. kir. pénzügyigazgatóság részéről köz-hírré tétetik, hogy a Petrozseny községben üresedésbe jött dohány nagyáruda betöltése iránt — zárt írásbeli ajánlatok útján 1902. évi május hó 31-én d. e. 9 óra-**kor** ezen kir. pénzügyigazgatóságnál verseny tárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát a versenyzők által az eladás után követelt eladási jutalék fogja képezni és a do-hány nagyáruda kezelése annak fog adatni, ki a leg-esekélyebb eladási díjat követeli, mindazonáltal a kincs-tár fenntartja magának a jogot, hogy a versenyzők kö-zött szabadon választhasson, minél fogva ajánlattevők közül azért mert ajánlata nem fogadtatott el, a kincs-tárral szemben senki igényt nem támaszthat.

Az eddigi nagyárus az áruda kezeléseért 1% azaz egy százalék eladási-jutalékot élvezett és a nagyáruda-nak 1901 évben 251.718 korona 75 fillér évi forgalma volt, melyből a hozzá utalt 91 kisárus szükségletére 243.324 korona 43 fillér és saját kicsinybeni elárusítá-sára 8390 korona esik.

Ha a vállalkozó kívánná az általános forgalomban levő dohánygyártmányok árjegyzékében felsorolt valódi havanna szivarok elárusítására is nyerhet engedélyt az azokként engedélyezhető eladási jutalék azonban 1% az az egy és öttized százaléknál magasabb nem lehet.

A dohány nagyárus köteles az összes dohány-aanyagot a dévai m. kir. dohányraktárból közvetlenül be-szerezni és a jelenben hozzáutalt 91 dohánykisárust és a jövőben még hozzáutalandókkal együtt a szükséges dohánygyártmány anyagokkal ellátni, köteles továbbá a dohánygyártmányok minden egyes neméből a pénz-ügyigazgatóság részéről meghatározandó és jelenleg 6000 korona értékkel meghatározott tartalék készletet folyton érintetlenül tartani és ezen kívül a napi eladásra szükséges gyártmány mennyiségét is készletben tartani.

A csonkithatatlan részlet első beszerzésére ova-déku elfogadható értékpapirokban vagy készpénzben leteendő biztosíték mellett a nagyárus kérelmére a tar-tani köteles csonkithatatlan részlet értéke erejéig hitel is engedélyeztetik.

Az államkincstár a dohányáruda jövedelmére sem-miféle kezességet nem vállal és a nagyárus csak az eladási díjra valamint a nagyárudával járó dohány-gyártmányok és bélyegjegyek kicsinybeni elárusításával járó jövedelemre tarthat igényt, a melyből a nagyáruda kezelésével járó összes kiadásokat fedezni tartozik.

A nagyáruda üzlet minden tekintetben megfelelő és lehetőleg Petrozseny község központján fekvő he-lyiségben gyakorolható. A versenyben részt nem ve-hetnek, kik a törvény értelme szerint szerződésre nem képesek vagy valamely büntett csempészet vagy más természetű jövedéki kihágás miatt jogérvényesen eli-teltettek. Ha az üzlet átadása után jutna a hatóság tu-domására, az igazgatóságnak jogában álland az enge-délyt azonnal elvonni. Az ajánlattevő bánatpénze, ki-nek ajánlata elfogadható a csonkithatatlan készlet beszer-zéseig visszatartatik, és a köteles ajánlattevő a nagy-áruda kezelését az erre vonatkozó értesítés, illetve fel-hívásban foglalt határidő alatt átvenni. Ha pedig a nagyáruda kezelése át nem vétetné, vagy ha ajánla-tától a versenytárgyalás után visszalépné, — letett bá-natpénzét elveszti és a nagyáruda betöltése céljából az ő karára és költségére új versenytárgyalás fog kiíratni.

A ki írásbeli ajánlatot kíván benyújtani, köteles a fenn jelzett csonkithatatlan készlet értékének 10% vagyis 600. koronát készpénzben vagy biztosítékul el-

fogadható értékpapirokban valamely ezen igazgatóság kerületéhez tartozó hátszegi, szászvárosi, M. ilyei, V. hunyadi, dévai, körösbányai kir. adó- esetleg a vulkáni m. kir. vámhivatalnál bnatpénzként letennit és az adóhivaltól nyerendő letéti nyugtát ajánlatához csatolni, ez azonban nem zárja ki azt, hogy egyes különösen vidéken és m. kir. adóhivatal székhelyen kívül levő vállalkozók a bnatpénzt készpénzben vagy biztosítékul elfogadható értékpapirokban, természetesen saját veszélyükre, — ajánlataikhoz csatolhassák.

Az ajánlatban a követelt eladási díj nem csak számokkal, hanem betűkkel is kiteendő, és abban azon nyilatkozat is felveendő, hogy ajánlattevő az az árlejtési feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti.

Az ajánlatához egyúttal a nagykorúságot, polgári állást, erkölcsi kifogástalanságot és vagyoni állapotot igazoló bizonylatok is csatolandók. Hiányos, vagy a felsorolt kellékeket nem tartalmazó, vagy olyan ajánlatok melyek határozatlanul állítanak ki, vagy más versenyzők ajánlataira hivatkoznak, vagy a kitűzött határidő után nyújtatnának be, ugy nemkülömben táviratok is, — figyelembe nem vétetnek.

A további feltételek valamennyi pénzügyigazgatóságnál és pénzügyi biztosságnál betekintheők és a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályokból kivehetők.

Az eképpen felszerelt írásbeli ajánlatok 1902 évi május hó 30-napján délutáni 4 óráig a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél, vagy pósta útján a pénzügyigazgatósághoz czimezve benyújtandók, a czimlapon pedig fent kiteendő „Ajánlat a petrozsényi nagyáruda átvételére” és alant a bnatpénz mimodon történt letételének felismeréséről szembetűnőleg irandó „terhelve 600 korona készpénzzel, vagy 600 korona értékű papirokkal.

Az ajánlat mintája.

Én alulírott hajlandó vagyok a petrozsényi dohány nagyáruda kezeletét az e részben fennálló szabályok szem előtt tartása és (betűkkel kiírandó) % eladási díj kikötése mellett átvenni.

Egyúttal kijelentem, hogy a dohány nagyárúrok részére fennálló szabályokat, valamint az ajánlati hirdetményben foglalt feltételeket ismerem és azoknak magam alávetem,

Polgári állásomat, kifogástalan előéletemet, nagykorúságomat, valamint vagyoni viszonyaimat kitűntető hatósági bizonyítványomat és 600 az az Hatszáz korona bnatpénzem letételének igazolásául az adóhivaltal nyugtát ide zárom.

Az árudát üzletemben, vagy elkülönítve fogom kezelni.

Kelt

Déván 1902 évi április hó 21-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Épület és műbádogos.

Van szerencsém a Petrozsény és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, miszerint Petrozsényben a Junger Samu-féle házban (Főutca 658 sz. alatt) épület és diszműbádogos műhelyt nyitottam, elvállalok gáz- és vízvezeték-szereléseket és mindennemű szakmámba vágó munkákat.

A munkák kifogástalan és pontos elkészítésére nagy gondot fordítok.

Minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árban is felvállalom.

A nagyérdemű közönség szives támogatását és nagyrabecsült bizalmát kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Braun József,

műbádogos.

12—13

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZEKE.
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben.
1.000.000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40

50,000 nyer. és jut. 12 167,000
összegeben

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegeben) utánvételezni kérem)
) postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő
) mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.))

Pontos cím.

Mázoló műhely.

Mély tisztelettel jelentem Petrozsény és vidéke n. é. közönségének, hogy a főutczán a Czinner Fülöp téle házban mázólo műhelyt nyitottam.

Elvállalok ajtókat, ablakok festését és fladerozását, üzletberendezés, Portál, fürdőszoba szokli olajbani festését, szoba padló festését és lakkozását a legutányosabb árban és a n. é. közönség izlése szerint a legpontosabban elkészíttek.

Szives támogatás és bizalmukat kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Balogh Sándor

mázoló mester.

Petrozsény.

7—13

Kiváló szerencse

Török-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra-becsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét vesz.

100.000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000 koronát egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fel (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1/1) „ 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszet díjlanul. Megrendeléseket kérünk azonnal de legkésőbb

f. év május hó 10-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

„ 2. Muzeum-körút II.

„ 3. Erzsébet-körút 54.